

Praksa "Poduzetnik u meni"

Projekat razvija poduzetničke vještine, kreativnost i odgovornost učenika kroz praktične aktivnosti, terensku nastavu, radionice i saradnju s privredom i zajednicom.

Autor: Safeta Mujanović-Kevelj

POLAZIŠTA

Tradicionalne metode rada bazirane na ex cathedra predavanjima i insistiranju na reproduktivnom mišljenju, NPP-i praktične nastave, koji ne predviđaju sticanje znanja iskustvenim metodama terenske nastave, rezultirali su učenim nedostatkom neposjedovanja funkcionalnog-primjenjivog znanja, proaktivnog djelovanja i poduzetničkog razmišljanja učenika. Bio je to razlog pokretanja ove prakse čiji je cilj razvijanje slobodnog, logičnog i kritičkog razmišljanja i sticanje poduzetničke kompetencije koja će učenike učiniti konkurentnijim na tržištu rada. Sa odgojnog aspekta, ova praksa doprinosi razvoju radnih navika, marljivosti, odlučnosti, upornosti, ekološke svijesti, humanosti i odgovornosti ličnosti. Realizacijom aktivnosti Projekta, Škola uspostavlja saradnju sa privrednicima, udruženjima građana, roditeljima i drugim obrazovnim institucijama. Učenici svoje ideje pretvaraju u djelo. Uče radeći. Tako se potiče razvoj stvaralačkog pristupa promjenama i izazovima i vještina vrednovanja i samovrednovanja.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Projekat „Poduzetnik u meni“ se realizuje u okviru vannastavnih aktivnosti sekcije „Mladi poduzetnik“ u saradnji sa Vijećem učenika Škole i članovima drugih sekcija. Osmišljen je u cilju učenja za poduzetništvo, baziran na primjeni metoda projektne nastave. Cilj Projekta je razvijanje poduzetničke kompetencije učenika koja će im obezbijediti konkurentske sposobnosti na tržištu rada i mogućnost samozapošljavanja, ali i omogućiti uspješno vođenje vlastitog života. Poduzetnička kompetencija obuhvata znanja, vještine i stavove koji doprinose stvaranju poduzetne osobe tj. kreativne, inovativne, odgovorne, samostalne, fleksibilne, samopouzdanе, proaktivne i osobe spremne za preuzimanje razumnog rizika. Podizanje razine komunikacijskih, organizacijskih, liderskih, vještina planiranja i poslovnog pregovaranja i kvaliteta rada na računaru su očekivani ishodi ovog Projekta.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Ovdje će biti prezentovane aktivnosti Projekta u četverogodišnjem periodu od 2016 - 2019. godine. Izabrane teme Projekta su bile: 2016.-Socijalno poduzetništvo 2017.-Turistički potencijal TK 2018.-Žensko poduzetništvo 2019.-Omladinsko poduzetništvo U realizaciji Projekta, u pojedinim aktivnostima, bili su uključeni i profesori: Ramić Aida, dipl.oec., Malkić Munevera, ing.elektrotehnike, Dedeić Aida, dipl.oec., Ćustendil Larisa, dipl.pravnik, Pavlić Amela, dipl.oec., Milošević Mirela, prof.bosanskog jezika i Grbić Mara, dipl.oec.. Projekat se realizuje u nekoliko faza: I PRIPREMNA FAZA U ovoj fazi se, u saradnji sa učenicima izabira tema, formulišu ciljevi, definišu pod teme i utvrđuju rezultati koji bi se trebali ostvariti provedbom Projekta. Učenici dobijaju zadatke i preuzimaju odgovornost za izvršavanje istih. Sve aktivnosti se planiraju. Priprema se realizuje organizovanjem:

Posjete privrednim društvima:

1. Posjeta d.o.o. „Intral“ Tuzla koja je doprinijela proširivanju stečenih znanja o organizaciji poslovanja, faktorima procesa proizvodnje, organizaciji radnih mjesta, organizaciji službi u

preduzeću,zakonskom regulativom u oblasti obučarstva,potrebi tržišta za edukovanom radnom snagom,saradnji sa lokalnom zajednicom u cilju održivog razvoja i faktorima poslovne klime koji utiču na rizik poslovanja.Posjeta je omogućila učenicima da bolje razumiju :pristup orijentiranosti privrednih društava zahtjevima kupaca-kvalitet i fleksibilnost,promotivne aktivnosti i društveno odgovorno poslovanje privrednih društava.

2.Posjeta D.D.Sarajevo osiguranje imala je za cilj afirmisanje kulture osiguranja kod učenika i povećanje finansijske pismenosti učenika.Učenici su imali priliku, u aktivnom razgovoru sa predstavnicima Društva, više saznati o vrstama osiguranja,visini premija,visini i isplati odšteta,prednostima osiguranja u odnosu na štednju i nužnosti reosiguravajuće djelatnosti.

Organizovanje edukativnih radionica u školi i učešće u radionicama izvan škole:

1.“Zašto postati poduzetnik?-realizovana u saradnji sa Fondacijom Tuzlanske zajednice i predstavnicima Ministarstva razvoja i poduzetništvaTK,na kojoj su se učenici upoznali sa osobinama poduzetnika,prednostima i nedostacima poduzetništva,prednostima osnivanja obrta i tokom poduzetničkog poduhvata.

2.“Priče uspješnih“-realizovana na Ekonomskom fakultetu Tuzla u cilju razvijanja svjesnosti o značaju ženskog poduzetništva a na koju su učenici uzeli učešće u razgovoru o nastanku poslovne ideje,obezbjeđenju potrebnih finansijskih sredstava za pokretanje biznisa,marketingu i stavljanju kupčevih želja u centar pažnje.

3.“Poduzetništvo,je li to za mene?“-radionica koja je imala za cilj identifikovanje i analizu vlastitih vještina i stavova koje obezbjeđuju poduzetnički duh

4.“Štednja za budućnost-osnovi štednje“-radionic a čiji je zadatak bio povećanje finansijske pismenosti učenika

5.“Koraci do uspjeha“-realizovana u saradnji sa Udruženjem „Osmijeh za osmijeh“ a sa ciljem poboljšanja poslovnog komuniciranja mladih.

6.“Start ap Branding“-realizovana u saradnji sa Američkim univerzitetom sa ciljem animiranja učenika za pokretanje vlastitog biznisa, korištenjem društvenih mreža.

7.“Internet marketing“-realizovana u saradnji sa Fakultetom za poslovnu ekonomiju“Sinergija“. Učenici upoznati sa značajem internet marketinga u poslovanju preduzeća.

8.“Imaš ideju,trebaš rješenje“-realizovana u saradnji Udruženja“ Bosanske rukotvorine Bhcrafts „ i Fondacije Kulturno naslijeđe bez granica BiH sa ciljem animiranja mladih u zanatima i predstavljanja naslijeđa kao izvora ekonomskog razvoja društva. „Liderstvo i komunikacija“-realizovana na Ekonomskom fakultetu Tuzla sa modulima:Javni nastup i odnosi sa javnošću i Lična prezentacija-verbalne i neverbalne poruke.

Posjete sajmovima

1.“Student Fair“-sajam održan na Ekonomskom fakultetu Tuzla .Na sajmu su učestvovala studentske i nevladine organizacije sa ciljem animiranja mladih za volonterski rad, koji će im obezbijediti sticanje novih znanja i vještina neophodnih u traženju posla i stipendija.

2.Mini sajam“Ti si IT“ u organizaciji Edukacijskog centra „Nahla“ na kojem su se promovisala IT zanimanja i organizovale edukativno zabavne informatičke igrice.

3.“Radom do zdravlja“-organizatori „Snaga žene „ i „Zelena mreža“.Učenici su imali priliku da sa izlagačima razgovaraju o radu zadruga koje posluju na principu socijalnog poduzetništva,načinima promoviranja svojih proizvodnih linija,širenju proizvodnog asortimana,brendiranju proizvoda i izvozu.

4.“Džumbus“-sajam mladih Tuzla.Učenici su se upoznali sa proizvodnim asortimanom mladih koji su izložili svoje proizvode na sajmu:rađeni sapuni,nakit,odjevni predmeti,asesoari i sl.

5.“Proljetni sajam obrta i turizma“-organizator Turistička zajednica i Udruženje obrtnika Tuzla.U razgovoru sa izlagačima ,učenici su mogli saznati o kreiranju tržišta, konkurenciji,problemima naplate potraživanja.

6.“Sajam proizvoda žena sa sela“-organizator UG“Vive“ i Mreža Žena Podrinja.Na sajmu su učenici imali priliku upoznati sa tehnologijom izrade proizvoda kućne radinosti i problemima sa kojima se žene proizvodači susreću u poslovnom okruženju.

7.“Pannos“-organizator Creative Marketing.Učenici su se upoznali sa turističkom i ugostiteljskom potencijalu TK,razgovarali sa izlagačima o načinu uspostavljanja kontakata sa potencijalnim kupcima,širenju uslužnog asortimana,pregledali štandove i prikupili promotivni materijal. –

Prisustvovanje konferencijama i akademijama:

1.„Soft skills akademija“-Ekonomski fakultet Tuzla pod pokroviteljstvom Specijalnog predstavnika EU.Učenici su diskutovali na teme:izrada biznis plana,marketing i PR,komunikacijske i prezentacijske vještine i razgovor za posao.

2.ICEI 2019 Tuzla-Ekonomija i integracija.Učenici su učestvovali u studentskoj sesiji „ Put do uspjeha“.

Predavanja:

1.“Omladinsko poduzetništvo“

2.„Žene u poduzetništvu“

3.“Internet marketing“

4.“Donošenje poslovnih odluka“

5.“Infrastrukturni preduslovi razvoja poduzetništva u BiH“

6.“Poslovna klima u BiH“

7.“Zaštita prava potrošača u BiH“

8.“Elementi poslovnog plana“

9.“Poslovna etika“

10.“Društveno odgovorno poslovanje“

11.“Finansijski aspekt biznis plana“ Predavanja su realizovali nastavnica Mujanović-Kevelj Safeta,predstavnici NVO i poduzetnici-bivši učenici naše Škole.

FAZA PROVEDBE

U ovoj fazi radi se na sadržajnom nivou.Učenici uzimaju aktivno učešće u: -Kreativne radionice: Prilog br.3 1.“Izrada izložbenih radova“-ukrasnih predmeta od raznih materijala:papir,drvo,staklo ,platno,žica,kamen itd.,primjenom tehnika crtanja,pisanja,modeliranja,dekupaž,origami i sl. 2.“Izrada promotivnog materijala“-plakata,letaka,postera,kataloga,cjenovnika,vizitki,afiša,pozivnica za manifestaciju. 3.“Izrada fotografija i filmova“ -Izrada biznis planova Prilog br.4 Na osnovu istraživanja tržišta, a u skladu sa odabranom temom u pripremnoj fazi, učenici izrađuju poslovne planove u kojima razrađuju svoju poslovnu ideju.Pri izradi plana polaze od kriterija :originalnost ideje,kvalitet marketing plana,kvalitet finansijskog plana,održivost i izvodljivost ideje.U posmatranom periodu učenici su uradilipreko 100 biznis planova u pojedinačnoj i timskoj kategoriji.

Zapažene su bile ideje:

-„Bezglutenko galetarnica“-proizvodnja vafle i drugih bezglutenskih proizvoda

-„Bebito“-proizvodnja pametne opreme za bebe

-„Better Lifestyle“-adrenalinski park Ilinčica

-„PET Universe“-čuvanje i njega kućnih ljubimaca i razvoj pet friendly turizma

-„Smart Teens“-proizvodnja EDS pametne narukvice-elektrošokera za samoodbranu

-„Paulwonis“-proizvodnja ogreva,građe,biomase i silaže paulovnja

-„Deko-Gala“-proizvodnja betonske galanterije

-„Pumprose“-proizvodnja proizvoda od bundeve i ruža

-„Horse Love“-usluge konjičkog kluba i rehabilitacijskog jahanja za djecu sa invaliditetom

-„Ruža 4“-pružanje usluga uređenja balkona i grobnih površina na bazi vertikalnog vrtlarstva.

Prezentacija poslovnih ideja

Krajem mjeseca novembra, u Globalnoj sedmici poduzetništva, timovi prezentuju svoje poslovne ideje pred publikom i žirijem koji ocjenjuju rezultate njihovih aktivnosti u izradi biznis planova. U cilju što bolje prezentacije izrađuju kreativne kutke ili postavljaju štandove u i na kojima izlažu i promoviraju svoje proizvode ili usluge, simulacijom vlastitih preduzeća. U razgovoru sa članovima žirija i posjetiocima nastoje svoju ideju što bolje predstaviti i pokazati vještine pregovaranja i uvjeravanja o opravdanosti i održivosti njihovih ideja. Prisutnima dijele promotivni materijal. Stručni žiri čine predstavnici Ministarstva privrede TK, poduzetnici i roditelji. Prezentacijama prisustvuju i učenici osnovnih škola u cilju povećanja njihove ekonomske pismenosti. Prezentacija se završava manifestacijom i dodjelom nagrada pobjedničkim timovima i pojedincima čije ideje su proglašene najboljim. Na završnoj manifestaciji dodjeljuju se zahvalnice prijateljima Projekta: doo Menprom, doo Goldenturs, doo Dino kafa, doo Iverex, DD Sarajevo osiguranje, DD NLB banka itd. -Učešće na takmičenjima i konkursima Predmeti, fotografije, filmovi, likovni i literarni radovi izrađeni na kreativnim radionicama šalju se na razna takmičenja i konkurse. Postignuti rezultati prikazani su u dijelu Prijave pod istim nazivom. -Humanitarne aktivnosti: Prilog br.6 Ove aktivnosti imaju za cilj razvoj altruizma i empatije učenika sa marginaliziranim kategorijama društva. Ove aktivnosti su realizovane u saradnji sa Vijećem učenika Škole

1. Prikupljanje humanitarne pomoći za “Dječiju javnu kuhinju” u Lukavcu

2. Volontiranje u Udruženju “Koraci nade” Tuzla

3. Volontiranje u Domu penzionera Tuzla

Ostale aktivnosti:

1. Učešće u ekološkim projektima i takmičenjima sa ciljem ekološkog osvješćivanja mladih i uočavanja značaja ekološki održivog razvoja: “Eko-reporteri”, “Danube master art”, “Voda i čovjek” “Film 4 climate”.

2. Učešće u Javnoj debati “Veće znanje o zakonodavnom i institucionalnom okviru zaštite prava potrošača” koju je organizovalo Udruženje Klub potrošača TK uz podršku Federalnog ministarstva trgovine, radi educiranja mladih o pravima potrošača.

3. Aktivno učešće na Okruglom stolu “Ostajte ovdje” koje se ostvarilo kao vid saradnje sa JU Mješovita srednja Građevinsko-geodetska škola Tuzla, na temu Odlaska mladih iz BiH.

4.Postavljanje izložbe učeničkih radova

5.Organizovanje kviza finansijske pismenosti

6.Provođenje kampanja u školi:“Svi smo mi potrošači”i“Osigurajmo se svi”.

Izrada časopisa “Poduzetnik u meni”

Povodom desetogodišnjice projekta „Poduzetnik u meni”,štampan je prvi broj školskog časopisa, istoimenog naziva.Štampanje je finansiralo Ministarstvo privrede TK koje je dugogodišnji saradnik na Projektu a 2019.godine je postalo i njegov partner.Časopis je osmišljen kao mjesto zbližavanja ideja i mišljenja učenika o temama iz oblasti ekonomije i prava.Prema nezvaničnim informacijama ,Časopis je nagrađen na Meunarodnom konkursu Bellist Beograd.

EVALUACIJA Prikaz u narednom dijelu Prijave-Efekti i postignuti rezultati.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Uspješnost realizacije Projekta prati se:

Rezultati takmičenja

a) međunarodnog nivoa: 1.Imamović Inela-III mjesto na 9 Beokulis Beograd konkursu u kategoriji fotografije2017.godine 2.Kikanović Benjamin- 3. mjesto na konkursu,„Voda i čovjek” Zavidovići u kategoriji fotografije 2017.godine 3.Krešić Marina –2. mjesto na konkursu,„Voda i čovjek” Zavidovići u kategoriji fotografije 2018.godine 4.Crvenković Lidija-III mjesto na konkursu,„Voda i čovjek” Zavidovići u kategoriji film 2019.godine

b) državnog nivoa: 1.Bulić Ahmet-I mjesto na takmičenju iz poduzetništva „Munja business challenge 2017” 2.Bulić Hanifa-I mjesto iz knjigovodstva na 9 Festivalu rada Hadžići ,2017.godine 3.Imamović Inela-2. mjesto iz knjigovodstva na 9 Festivalu rada Hadžići,2017.godine 4.Grupa učenika-I mjesto u kategoriji izložbenih radova na 9 Festivalu rada Hadžići,2017.godine 5.Bulić Ahmet-I mjesto na foto konkursu“Zajedno iznad diskriminacije”,2017.godine 6.Inela Imamović-I mjesto na literarnom konkursu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije“Pošteno-nepošteno”,2017.godine 7.Mahmutović Adnan-I mjesto u kategoriji film na 10 Festivalu rada Zenica,2018.godine 8.Bulić Hanifa- 1. mjesto iz knjigovodstva na 10 Festivalu rada Zenica,2018.godine 9.Imamović Inela-I mjesto na 10 Festivalu rada Zenica,2018.godine 10.Grupa učenika- 1. mjesto u kategoriji izložbenih radova na 10 Festivalu rada Zenica,2018.godine 11.Imamović Inela-II mjesto iz poduzetništva“ Munja business challenge 2018” 12.Suljić Alma- 1. mjesto iz knjigovodstva na 11 Festivalu rada Bužim,2019.godine 13.Grupa učenika- 1. mjesto u kategoriji izložbenih radova na 11 Festivalu rada Bužim,2019.godine 14.Grupa učenika- 2. mjesto u kategoriji dokumentarni film na XI Festivalu rada Bužim,2019.godine

c) regionalnog nivoa: 1.Bulić Ahmet- 1. mjesto iz poduzetništva“ Munja business challenge 2017“
2.Imamović Inela-I mjesto iz poduzetništva“ Munja business challenge 2018“ 3.Krešić Marina-
4.mjesto iz poduzetništva“ Munja business challenge 2018“

d) kantonalnog nivoa: 1.Krešić Marina-II mjesto na literarnom konkursu“Jezik moj maternji“2018.godina 2.Imamović Inela-2. mjesto na literarnom konkursu „Podizanje svjesnosti mladih o problemima starih osoba“2018.godine 3.Krešić Marina-II mjesto na konkursu“Ovako ja vidim svoju školu pristupačnu za sve“2018.godine 4.II mjesto na konkursu Udruženja porodica i prijatelja djece oboljele od leukemije“ PIPOL“,2018.godine.

Osvojene nagrade: -Na 10.Sajmu kreditiranja osvojena nagrada od 500,00KM za renoviranje sale tjelesnog odgoja,2017.godine -Na konkursu BNC kompanije osvojena nagrada-deset računara -Na konkursu „Voda i čovjek“ osvojena nagrada –Posjeta Parku prirode Tajan za 15 članova sekcije, jedan vikend.

Analiza evaluacijskih listova sa radionica Učenici, u procentu od preko 90%,iskazali zadovoljstvo aktivnostima radionica.Posebno naglašavaju zadovoljstvo učešćem u kreativnim radionicama koje je rezultiralo izradom izložbenih radova .

Broj i kvalitet izrađenih biznis planova -U navedenom periodu učenici su izradili preko 100 biznis planova-pojedinačnih i timskih.Kvalitet su procjenjivali i ocjenjivali predstavnici Ministarstva privrede TK i poduzetnici koji su bili članovi žirija za izbor najboljih biznis planova.

Tags

Preduzetnička kompetencija

Collections

NIN 2020